

ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΟΜΕΝΗ ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ

Βοήθεια και αρωγή για υπεύθυνους
λήψης αποφάσεων και
υποστηρικτές

Τι είναι η Υποστηριζόμενη Λήψη Αποφάσεων;

Ένα άτομο με ικανότητα λήψης αποφάσεων έχει το δικαίωμα να λαμβάνει αποφάσεις σχετικά με τη ζωή του.

Οι άνθρωποι έχουν δικαίωμα υποστήριξης, βοήθειας και αρωγής κατά τη λήψη αποφάσεων. Αυτό το ονομάζουμε «υποστηριζόμενη λήψη αποφάσεων».

Αυτό είναι διαφορετικό από την «υποκατάστατη λήψη αποφάσεων», όπου κάποιος άλλος «παρεμβαίνει» και λαμβάνει αποφάσεις για ένα άτομο.

Τι είναι η Ικανότητα Λήψης Αποφάσεων;

Ένα άτομο έχει ικανότητα λήψης αποφάσεων, αν έχει:

- Την ικανότητα κατανόησης των σχετικών με την απόφαση πληροφοριών
- Την ικανότητα χρήσης αυτών των πληροφοριών για να αξιολογεί επιλογές
- Την ικανότητα διατήρησης των πληροφοριών για χρονικό διάστημα αρκετό ώστε να λάβει απόφαση.
- Την ικανότητα κοινοποίησης των επιθυμιών του με κάποιο τρόπο (όχι απαραίτητως προφορικά)

Οι άνθρωποι θεωρούνται ότι έχουν ικανότητα λήψης αποφάσεων, εκτός αν αποδειχθεί το αντίθετο

Ποιες αποφάσεις;

Η λήψη αποφάσεων μπορεί να αφορά διάφορους τομείς. Μερικά παραδείγματα είναι:

ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΥΓΕΙΑΣ (π.χ. συμφωνία για ή απόρριψη ιατρικών θεραπειών ή άλλων φροντίδων υγείας)

ΤΡΟΠΟΣ ΖΩΗΣ (π.χ. οργάνωση διαβίωσης και σχέσεις)

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ (π.χ. χρήση χρημάτων, δώρα)

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟΤΗΤΑ (π.χ. εβδομαδιαία ψώνια, προσωπική φροντίδα, δουλειές του νοικοκυριού)

Υπάρχουν νόμοι για την υποστηριζόμενη λήψη αποφάσεων;

Οι νόμοι διαφέρουν ανάλογα με την Πολιτεία και το είδος των αποφάσεων. Παρ' όλο που μερικές Πολιτείες διαθέτουν νομικές διευθετήσεις για υποστηριζόμενη λήψη αποφάσεων, (π.χ. η Βικτώρια), αυτό δεν τηρείται με συνέπεια σε όλη την Αυστραλία. Υποστηριζόμενη λήψη αποφάσεων μπορεί επίσης να γίνεται ανεπίσημα. Αν ένας υποστηρικτής χρειάζεται πρόσβαση σε εμπιστευτικές πληροφορίες (π.χ. από τράπεζες ή νοσοκομεία), μπορεί να απαιτηθεί επίσημη εξουσιοδότηση από το άτομο. Αυτό μπορεί να γίνει με τον επίσημο διορισμό του ως αντικαταστάτη υπεύθυνου λήψης αποφάσεων. Είναι συνετό οι υποστηρικτές να επικοινωνούν με άλλους ανθρώπους (π.χ. τα μέλη της οικογένειας του ατόμου, τους φίλους, τον γιατρό, τον δικηγόρο) για τον ρόλο τους ως υποστηρικτή.

Μπορώ να έχω υποστήριξη στη λήψη αποφάσεων;

Ναι. Ο καθένας έχει δικαίωμα πρόσβασης σε βοήθεια και υποστήριξη κατά τη λήψη αποφάσεων. Μπορείτε να ζητήσετε από κάποιο μέλος της οικογένειας, φίλο ή άλλο άτομο να είναι «άτομο υποστήριξης» ή «υποστηρικτής». Πράγματα που πρέπει να εξετάσετε:

- Εμπιστεύομαι αυτό το άτομο;
- Ξέρει τι μου αρέσει και τι όχι;
- Ξέρει τι είναι σημαντικό για μένα;
- Θα ακούει τις απόψεις μου;
- Είναι υπομονετικό και εξυπηρετικό;
- Έχει αρκετό χρόνο;
- Μπορεί να με βοηθήσει να κάνω κατανοητές τις απόψεις μου σε άλλους;

Πρέπει να έχω υποστήριξη στη λήψη αποφάσεων;

Όχι. Η βοήθεια και η υποστήριξη στη λήψη αποφάσεων είναι προαιρετική. Εάν προτιμάτε κάποιος άλλος να λαμβάνει αποφάσεις για εσάς, αυτό μπορεί να διευθετηθεί είτε ανεπίσημα είτε διορίζοντας επίσημα έναν αντικαταστάτη υπεύθυνο λήψης αποφάσεων. Εάν έχετε συνήθως ένα «άτομο υποστήριξης», μπορείτε επίσης να επιλέξετε να σταματήσετε ανά πάσα στιγμή.

Πώς μπορούν οι υποστηρικτές να βοηθήσουν στη λήψη αποφάσεων;

Πράγματα που πρέπει να εξετάσετε:

- Να γνωρίζετε το άτομο καλά
- Εντοπίστε άλλους πιθανούς υποστηρικτές
- Μάθετε σχετικά με τις επιθυμίες του ατόμου
- Κατανοήστε οποιεσδήποτε ειδικές ανάγκες έχει το άτομο στη λήψη αποφάσεων.
- Προσδιορίστε τον καλύτερο χρόνο και τόπο για να βοηθήσετε το άτομο στη λήψη αποφάσεων
- Συγκεντρώστε σχετικές πληροφορίες εκ των προτέρων
- Παρουσιάστε τις επιλογές με ισορροπημένο τρόπο
- Απλοποιήστε τις επιλογές, αν χρειάζεται
- Εξηγήστε τα πράγματα πολλές φορές, αν χρειάζεται
- Παραμερίστε τις δικές σας επιθυμίες
- Βοηθήστε το άτομο να κοινοποιήσει τις επιθυμίες του στους άλλους

Η παροχή υποστήριξης για τη λήψη αποφάσεων ενός ατόμου περιλαμβάνει μια διαδικασία:

Τι συμβαίνει αν η απόφαση είναι επικίνδυνη;

Οι άνθρωποι έχουν το δικαίωμα να λαμβάνουν αποφάσεις, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που ενέχουν κινδύνους. Ο κίνδυνος μπορεί να πάρει διάφορες μορφές, συμπεριλαμβανομένων των σωματικών, οικονομικών, νομικών, ψυχολογικών και κοινωνικών. Πράγματα που πρέπει να θυμάστε:

- Κάθε άτομο έχει τις δικές του ιδέες σχετικά με το ποιο κίνδυνος είναι αποδεκτός
- Οι άνθρωποι μπορούν να έχουν βοήθεια στην κατανόηση των κινδύνων και στη λήψη αποφάσεων, όπου είναι δυνατόν
- Οι άνθρωποι πρέπει να υποστηρίζονται για να αξιολογούν τα πιθανά οφέλη και τους συνεπαγόμενους κινδύνους
- Αν ένα άτομο έχει την ικανότητα λήψης αποφάσεων (συμπεριλαμβανομένης και της υποστηριζόμενης), έχει το δικαίωμα να λάβει την απόφαση, ακόμη κι αν είναι επικίνδυνη.

Περισσότερες πληροφορίες είναι διαθέσιμες από:

Κέντρο Συνεργασίας για τη Γνωστική Εξασθένηση: <http://sydney.edu.au/medicine/cdpc/resources/supported-decision-making.php>

Τηλεφωνική Γραμμή Βοήθειας Dementia Australia Helpline: 1800 100 500